

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Wołowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Tomasz Paprocki

Protokolant: Lucja Koźmik

po rozpoznaniu na rozprawie w W. w dniu 27 lutego 2019 r.

sprawy z powództwa K. P. (PESEL (...)) i J. P. (PESEL (...))

przeciwko W. P. (1) (PESEL (...))

o alimenty

I. zasądza od pozwanego W. P. (1) na rzecz powodów K. P. i J. P. tytułem alimentów kwoty po 750 (siedemset pięćdziesiąt) zł miesięcznie na każdego z powodów, łącznie 1500 (tysiąc pięćset) zł miesięcznie, płatne od dnia 9 października 2018 r. do 10-go dnia każdego miesiąca z góry, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwoty po (...) (dwa tysiące dziewięćset osiemdziesiąt osiem) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

IV. nakazuje pozwanemu, aby uiścił na rzecz Skarbu Państwa kwotę 896,40 zł (osiemset dziewięćdziesiąt sześć złotych i czterdzieści groszy) tytułem opłaty sądowej, od której poniesienia zwolnieni byli powodowie;

V. nadaje wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 127/18

UZASADNIENIE

Pozwami z dnia 9 października 2018 r. powodowie K. P. i J. P. wnieśli o zasądzenie od pozwanego ojca W. P. (1) alimentów w kwotach po 900 zł na rzecz każdego z powodów, płatnych z góry do 10-go dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w przypadku opóźnienia w płatności.

W uzasadnieniu pozwów podano, że pozwany obecnie nie mieszka z powodami i nie interesuje się w żaden sposób ich losem. Powodowie są obecnie uczniami technikum i nie są w stanie utrzymać się samodzielnie. Aktualne miesięczne koszty utrzymania każdego z nich to kwota nie mniejsza niż 1500 zł, na którą składają się koszty mieszkania, wydatki związane z zakupem odzieży, obuwia, bielizny, kosmetyków, środków czystości, a także związane z edukacją, rozrywką, leczeniem, użytkowaniem telefonów, dojazdami do szkoły, wyjazdami na wycieczki szkolne, przedstawienia teatralne, prelekcje, wykłady, pokazy i imprezy naukowe, obozy w okresie ferii zimowych i wakacji.

Ponadto wskazano, że pozwany nie ma na utrzymaniu innych osób i od wielu lat zatrudniony jest w (...) SA i osiąga dochody w granicach około 5800 zł brutto miesięcznie, a w roku 2017 osiągnął przychód w wysokości 72428,21 zł.

Obecnie cały ciężar utrzymania powodów spoczywa na ich matce. Rodzinie powodów pomagają także dziadkowie ze strony matki oraz brat matki powodów.

Pozwany – pomimo wezwania - nie złożył odpowiedzi na pozwy. Na rozprawie wniósł o zasądzenie od niego alimentów w łącznej kwocie 1000 zł miesięcznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie K. P. i J. P. są pełnoletnimi dziećmi pozwanego W. P. (1) i M. P.. Obecnie uczęszczają do klasy trzeciej i czwartej technikum w Zespole Szkół Zawodowych w B.. Nigdy nie powtarzali klasy.

(dowód: odpisy aktów urodzenia, k. 11, 44; zaświadczenia ze szkoły, k. 12, 67; notatka, k. 68; zeznania świadka M. P. – protokół rozprawy z dnia 27.02.2019 r. czas 00:24:30 i dalej)

Powodowie nie pracują, nie posiadają majątku i nie są w stanie utrzymać się samodzielnie. Miesięczny koszt utrzymania każdego z nich wynosi około 1500 zł. Na koszt ten składają się koszty związane z zakupem żywności – 500 zł, opłatami za mieszkanie i media – 200 - 260 zł, zakupem odzieży, obuwia, bielizny - 250 zł, edukacją – 100 zł, rozrywką – 80 zł, zakupem kosmetyków, środków czystości i chemii gospodarczej – 70 zł, leczeniem – 50 zł, użytkowaniem telefonu – 50 zł, dojazdem do szkoły – 81 zł, a także koszty związane z wyjazdami na wycieczki szkolne, przedstawienia teatralne, prelekcje, wykłady, pokazy i imprezy naukowe, obozy w okresie ferii zimowych i wakacji - 150 zł.

(okoliczność bezsporna;

dowód: faktury i paragony, k. 14, 16-24; 47, 48, 50-55, 72, 73, 75, 76; potwierdzenia wpłat, k. 49, 69; specyfikacje zamówienia z paragonami, k. 70, 71; zamówienie, k. 74; umowa o dostarczanie energii elektrycznej, k. 77; umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych, k. 78; umowa o zaopatrzenie w wodę, k. 79; zeznania świadka M. P. – protokół rozprawy z dnia 27.02.2019 r. czas 00:24:30 i dalej; zeznania powoda K. P. - protokół rozprawy z dnia 27.02.2019 r. czas 00:34:18 i dalej; zeznania powoda J. P. - protokół rozprawy z dnia 27.02.2019 r. czas 00:37:51 i dalej)

Pozwany W. P. (2) zatrudniony jest w (...) SA jako elektryk.

W roku 2017 osiągnął (po odliczeniu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz podatku) dochód w wysokości 51463,58 zł – co daje kwotę 4288,63 zł miesięcznie.

Obecnie uiszcza łącznie 800 zł miesięcznie na rzecz utrzymania powodów.

Mieszka w najmowanym pokoju, za który uiszcza czynsz w wysokości 80 zł miesięcznie. Ponadto spłaca ratę kredytu w wysokości 2059 zł miesięcznie.

(dowód: zeznania pozwanego - protokół rozprawy z dnia 27.02.2019 r. czas 00:40:40 i dalej; zeznania świadka M. P. – protokół rozprawy z dnia 27.02.2019 r. czas 00:24:30 i dalej; zeznania powoda K. P. - protokół rozprawy z dnia 27.02.2019 r. czas 00:34:18 i dalej; zeznania powoda J. P. - protokół rozprawy z dnia 27.02.2019 r. czas 00:37:51 i dalej)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało częściowemu uwzględnieniu.

Roszczenie powodów i żądania zawarte w pozwach wywodzone były w przedmiotowej sprawie z treści art. 133 § 1 kro, zgodnie z którym rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze

w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Z treści pozwów wynika, że pełnoletni powodowie nie są w stanie utrzymać się samodzielnie, bowiem uczęszczają do szkoły, nie posiadają majątku i nie uzyskują dochodów. Okoliczności te – jak zresztą inne – nie były przez pozwanego kwestionowane, a nadto potwierdzone zostały zeznaniami świadka M. P. – matki powodów. Świadek wskazał, że powodowie nie pracują, nie posiadają majątku.

Nadto świadek wskazywała, że pozwany nie posiada żadnego majątku oprócz samochodu, piły i kosiarki; jest elektrykiem, wcześniej pracował na trzy zmiany, obecnie przekazuje 800 zł na dwoje dzieci. Nie alimentuje synów w inny sposób. Ponadto rozwiązał umowę o energię elektryczną bez zapowiedzi, w związku z czym świadek obecnie umowy o dostarczanie mediów przepisała na siebie.

Podczas przesłuchania powodowie potwierdzili okoliczności wskazywane w pozwach oraz te podawane przez świadka M. P..

Z przedłożonych przez powodów zaświadczeń ze szkoły wynikało, że faktycznie pobierają oni naukę w technikum.

W tym stanie rzeczy przyjęto za udowodnione, że powodowie nie są w stanie utrzymać się sami. Dokładają również starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się (art. 133 § 3 kro), bowiem kontynuują naukę w trybie dziennym, a z zeznań M. P. wynika, że nigdy nie powtarzali żadnej klasy.

W konsekwencji uznać należało, że pozwany jest – co do zasady – obowiązany do alimentowania powodów, czemu zresztą nie przeczył (obecnie przekazuje powodom miesięcznie łączną kwotę 800 zł na utrzymanie).

Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego (art. 135 § 1 i 2 kro).

Sąd dokonał ustalenia usprawiedliwionych potrzeb powodów w oparciu o treść pozwu, uznając fakty w tym zakresie za przyznane przez pozwanego. Okoliczności tych pozwany nie kwestionował – nie złożył odpowiedzi na pozew, nie kwestionował ich również na rozprawie – a w myśl art. 230 kpc, gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, sąd, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane.

Wskazywane w pozwach usprawiedliwione potrzeby powodów i związane z nimi wydatki poparte zostały dowodami z faktur, paragonów (i innymi wskazanymi wyżej w ustaleniach faktycznych w części dotyczącej kosztów utrzymania powodów). Poparte zostały także zeznaniami powodów, którzy potwierdzili okoliczności przytoczone w pozwach. W konsekwencji, mając na uwadze postawę pozwanego, który nie tylko nie złożył odpowiedzi na pozew, ale również nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych i nie zadał świadkowi i powodom żadnego pytania, sąd uznał za przyznane przez pozwanego podnoszone w pozwie fakty dotyczące usprawiedliwionych potrzeb.

Suma podawanych w pozwie składowych kosztów utrzymania każdego z powodów wynosiła ponad 1500 zł. Ponieważ w pozwie koszty te opisano jako "nie mniej" niż 1500 zł miesięcznie, sąd uznał za zasadne przyjęcie tej kwoty, jako odpowiadającej stałym, pewnym comiesięcznym kosztom związanym z potrzebami powodów.

Ponieważ powodowie wnosili o zasądzenie od pozwanego alimentów w kwotach po 900 zł miesięcznie. Oznaczało to, że żądali, aby pozwany pokrywał 60 % kosztów ich utrzymania ($1500 \times 0,6 = 900$).

W myśl art. 135 § 2 kro, wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych

staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Skoro powodowie są pełnoletni, na rodzicach nie spoczywa już obowiązek ich wychowywania, czy sprawowania nad nimi pieczy. Jako osoby dorosłe, powodowie winni - co do zasady - samodzielnie dbać o zaspokojenie takich swoich potrzeb, jak przygotowywanie sobie jedzenia, zakup żywności, utrzymanie czystości, higieny, etc. Na rodzicach powodów nie spoczywa już również obowiązek doglądania powodów w zakresie ich edukacji. Co za tym idzie, ciężar ponoszenia kosztów utrzymania powodów winien być rozłożony na rodziców powodów po równo. Oznacza to, że pozwany winien ponosić połowę kosztów utrzymania powodów, tj. po 750 zł miesięcznie, a powództwo w pozostałym zakresie winno być oddalone.

Jak już wskazano wyżej, zakres świadczeń alimentacyjnych zależy nie tylko od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, ale także od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Z treści pozwu, zeznań świadka M. P. oraz treści zeznań pozwanego wynika, że pozwany pracuje jako elektryk w zakładach (...) SA w B. i w 2017 r. osiągnął z tego tytułu przychód w kwocie 72428,21 zł.

Jedynym dowodem z dokumentu w powyższym zakresie, którym dysponował sąd, była przedstawiona przez powodów informacja o dochodach pozwanego PIT - 11 za rok 2017 (k. 26 akt). Z dowodu tego wynika, że pozwany z pracy w (...) SA osiągnął w 2017 r. dochód w średniej wysokości 4288,63 zł netto miesięcznie.

Przychód pozwanego wyniósł 72428,21 zł. Od przychodu odjąć należało pobraną przez pracodawcę zaliczkę na podatek w wysokości 5659 zł oraz składki na ubezpieczenie społeczne w wysokości 9770,90 zł. Ponieważ ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% podstawy wymiaru, ale odliczyć od podatku można jedynie 7,75%, to kwotę składek na ubezpieczenie społeczne z PIT - 11 podzielić należało przez 7,75 i wynik pomnożyć przez 9 ((...),08 : 7,75 = 614,97 oraz 614,97 x 9 = (...),73). Tak wyliczona kwota stanowiła rzeczywistą sumę odprowadzonych przez pracodawcę kwot na ubezpieczenie zdrowotne. Oznaczało to, że osiągnięty przez pozwanego dochód netto w 2017 r. wyniósł łącznie 51463,58 zł, co dawało średnio 4288,63 zł miesięcznie ((...),21 - (...) - 9770,90 - (...),73 = (...),58).

W powyższy sposób powodowie dowiedli zatem, że możliwości zarobkowe pozwanego kształtują się co najmniej na poziomie kwoty 4288,63 zł miesięcznie.

W myśl art. 233 kpc, sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd oceni na tej samej podstawie, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu wbrew postanowieniu sądu.

Ponieważ na okoliczność osiąganych dochodów pozwany nie przedstawił żadnego dowodu (pomimo tego, że był do tego wzywany przez sąd zarządzeniem z dnia 10 grudnia 2018 r. - k. 58 akt), uznać należało - w świetle art. 233 kpc, że pozwany uniemożliwił tym samym poznanie wszystkich swoich źródeł dochodów oraz ich wysokość. W konsekwencji - już tylko z tego powodu należałoby przyjąć, że pozwany - ukrywający (w sensie procesowym) źródła i wysokość swoich dochodów - winien uiszczać alimenty w pełnej należnej powodom kwocie.

W toku postępowania sądowego, a w szczególności w złożonych zeznaniach, pozwany - oprócz kosztów wynajmu pokoju, tj. 80 zł miesięcznie - nie wskazywał ile wynoszą koszty jego własnego utrzymania. Podnosił natomiast, że nie może uiszczać alimentów ponad kwotę 1000 zł miesięcznie, bowiem spłaca kredyt konsolidacyjny, którego miesięczna rata wynosi 2059 zł. Okoliczność ta ostatecznie nie mogła wpłynąć na wysokość ustalonego przez sąd zobowiązania pozwanego.

Po pierwsze pozwany nie pamiętał kiedy zaciągnął kredyty, które spłacił kredytem konsolidacyjnym. Trudno zatem oceniać, czy pozwany, gdy kredyty zaciągał, miał już świadomość ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego. Ponadto, kredyt konsolidacyjny pozwany miał zaciągnąć, gdy powodowie byli już na świecie.

Po drugie (i przede wszystkim), pozwany na okoliczność istnienia zobowiązań kredytowych nie przedstawił żadnego dowodu.

Zgodnie z art. 232 kpk, strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Skoro zatem pozwany podnosił, że nie jest w stanie uiszczać alimentów ponad łączną kwotę 1000 zł miesięcznie, winien był okoliczności tej dowodzić, wykazując, że pomimo istniejących potrzeb powodów, zgodnie z art. 135 § 1 kro, jego możliwości zarobkowe i majątkowe nie pozwalają mu na pełną realizację ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego.

Wobec braku przedstawienia jakichkolwiek dowodów na powyższą okoliczność, a także na okoliczność ponoszonych przez pozwanego kosztów własnego utrzymania, jak również wobec odmowy przedstawienia zaświadczeń o zarobkach, uznać należało, że pozwany nie wykazał, aby jego możliwości zarobkowe i majątkowe nie pozwalały mu na realizację obowiązku alimentacyjnego ponad kwotę 1000 zł miesięcznie. W konsekwencji zasądzono od pozwanego na rzecz powodów kwoty po 750 zł miesięcznie tytułem alimentów (od dnia wniesienia pozwów, tj. 9 października 2018 r.), bowiem ustalone przez sąd minimalne możliwości zarobkowe pozwanego, pozwalają mu na zapłatę takich kwot.

Zgodnie z art. 133 § 3 kro, rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Pozwani dowiedli, że starań, o których mowa wyżej, dokładają; pozwany natomiast nie wykazał (a w zasadzie uniemożliwił wykazanie), aby świadczenia te połączone były z nadmiernym dla niego uszczerbkiem.

Wartość przedmiotu sporu wynosiła 10800 zł w przypadku każdej ze spraw połączonych do wspólnego rozpoznania. Roczna suma zasądzonych ostatecznie wyrokiem alimentów wynosi 9000 zł (12 x 750), co oznacza, że pozwany uległ w 83 % co do każdego z powodztw.

Na poniesione przez każdego z powodów koszty procesu składały się wyłącznie koszty zastępstwa procesowego, które wynosiły 3600 zł (§ 2 pkt 4 w zw. z § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie). Pozwany winien zatem zwrócić każdemu z powodów 83 % z kwoty 3600 zł, tj. 2988 zł - o czym orzeczono w punkcie III części dyspozytywnej wyroku.

Ponieważ opłaty od pozwów, od których zwolnieni byli powodowie, wynosiły łącznie 1080 zł, pozwany winien zwrócić Skarbowi Państwa 83 % z tej kwoty, tj. 896,40 zł (art. 13 ust. 1 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Wyrokowi w części zasądzającej alimenty nadano rygor natychmiastowej wykonalności, zgodnie z art. 333 § 1 pkt 1 kpc.